

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2024-11-26

Ärendenummer IOFF-2024-00340

Handläggare

Amina-Bahja Ekman

Telefon: 031-368 21 08

E-post: amina-bahja.ekman@ioff.goteborg.se

Utredning om hur stödet till föreningslivet kan förbättras och utvecklas

Förslag till beslut

Redovisning av kommunfullmäktiges uppdrag givet i budget 2024 att utreda hur stödet till föreningslivet kan förbättras och utvecklas antecknas och förklaras fullgjort.

Sammanfattning

Idrotts- och föreningsnämnden fick i budget 2024 i uppdrag att utreda hur stödet till föreningslivet kan förbättras och utvecklas. Idrotts- och föreningsförvaltningen har genomfört en utredning i samverkan med representanter från civilsamhället och tjänstepersoner från åtta förvaltningar varav sju bidragsgivande.

Utredningen bedömer att stödet till Göteborg Stads civilsamhälle till stor del är välutarbetat men att det finns ett uttalat behov för utveckling och förändring. Efterfrågan på utveckling och förbättring är identifierade enligt följande områden:

- Tydligare mål med stöd
- Samordning av stöd
- Långsiktighet för stöd
- Dialog och samverkan

Utredningen finner, efter dialog med civilsamhället och tjänstepersoner, att det saknas ett tydligt mål med varför Göteborg Stad ger stöd, i dess olika former, till civilsamhället och föreningslivet. Det finns en efterfrågan om en bättre avsiktsförklaring med stödet då det i dagsläget är svårt att förstå den roll civilsamhället och föreningslivet har i Göteborg och hur det stöd som erbjuds är kopplat till det stadenövergripande arbetet med jämlikhet och hållbarhet.

Utredningen och dess analys bekräftar att eftersom stöd och bidrag kommer från flera olika delar av den kommunala organisationen upplevs samordningen och uppföljningen av stödet, i dess olika former, ineffektiv, sett till ändamålsenlighet och likabehandling.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Idrotts- och föreningsförvaltningen bedömer att eventuella behov av ökade resurser för att utveckla och förbättra stödet kan hanteras i berörda bidragsgivande nämnders ordinarie budgetberedning

Bedömning ur ekologisk dimension

Idrotts- och föreningsförvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Utredningen bedömer att en förbättring och utveckling av stödet till civilsamhället och föreningslivet kan ha en positiv inverkan på Göteborgs invånare utifrån ett helhetsperspektiv särskilt med fokus på socio-ekonomisk hållbarhet. När fler föreningar och aktörer ur Göteborgs civilsamhället får bättre förutsättningar för att vara verksamma för sina målgrupper påverkar det deltagandet och inflytandet i närområdet men också i staden. Ett ökat deltagande och inflytande har en påverkan på den sociala gemenskapen och därmed också den sociala tilliten. Civilsamhället och föreningslivet har en stor roll i invånarnas gemenskap och sammanhållning.

Utredningens slutsatser har som beröringspunkt att öka den offentliga närvaron i de verksamheter och områden som civilsamhället verkar i. En förflyttning från administration till kvalitativt och strategiskt arbete som bättre knyter an till de lokala kontexterna civilsamhället och föreningslivet verkar i är av betydelse för sammanhållningen och tilliten mellan det offentliga och det civila samhället.

Samverkan

Ärenden har inte varit föremål för facklig samverkan.

Bilagor

1. Göteborg Stads budget 2024
2. Rapport: Hur kan stödet till föreningslivet förbättra och utvecklas?

Ärendet

Kommunfullmäktige gav i budget 2024 idrotts- och föreningsnämnden i uppdrag att utreda hur stödet till föreningslivet kan förbättras och utvecklas.

Idrotts- och föreningsförvaltningen har genomfört en utredning i samverkan med representanter från civilsamhället och tjänstepersoner från bidragsgivande förvaltningar. Nämnden föreslås godkänna utredningen som fullgjord.

Beskrivning av ärendet

Göteborgs Stads budgettext för 2024 talar om att idrotts- och föreningsnämnden får i uppdrag att utreda hur Göteborgs stads stöd till föreningslivet kan utvecklas och förbättras:

»Idrotts- och föreningsnämnden får i uppdrag att utreda hur stödet till föreningar kan förbättras och utvecklas. Utredningen ska ske i samverkan med föreningar med olika storlek, behov och verksamheter.

Idrotten utgör en stor och viktig del av föreningslivet i Göteborg, men det finns också många andra föreningar och organisationer i det civila samhället som bidrar till Göteborg på ett positivt sätt. Med anledning av utdraget från budgettexten och den rådande frågan om ojämlikhet i Göteborg har denna utredning valt att bredda urvalet av samverkansaktörer för att bättre spegla den mångfald av organisationer från Göteborgs civila samhälle som får stöd och som bidrar till stadens vision med ett jämlikt Göteborg. Begreppet ”föreningar” och ’föreningslivet’ har därmed kommit att bli en del i en rymligare diskussion om Göteborgs Stads civilsamhälle.

Arbetsprocess och metod

Det huvudsakliga underlaget i bilagd rapport kommer från kvalitativa intervjuer och samråd. Totalt omfattar utredningen erfarenheter och upplevelser från 31 representanter från en bred grupp av Göteborgs civilsamhälle och 28 tjänstepersoner från Göteborgs Stads bidragsgivande förvaltningar; idrotts-och föreningsförvaltningen, kulturförvaltningen, förvaltningen för funktionsstöd samt de fyra regionala socialförvaltningarna och förvaltningen för arbetsmarknad och vuxenutbildning.

Utöver intervjuer och samråd bygger rapporten på relevant forskning samt hänvisning till tidigare utredningar, handlingar och policydokument.

Inga tydliga mål med stödet

Utredningen finner att det i dagsläget saknas en ändamålsenlig harmonisering mellan stadens bidragsgivande förvaltningar gällande hanteringen av bidrag och stöd till civilsamhället samt deras allmännytt. Exempelvis så skiljer sig frågan om varför stöd, i dess olika former, ges inom stadens förvaltningar och detta medför att värderingarna kring ändamålsenlighet och rättssäkerhet skiljer sig. Det gör det svårt att avgöra huruvida det stöd, oftast ekonomiskt stöd, som förmedlas har önskad effekt och därför skapar skillnad enligt de nuvarande målen för jämlikhet och hållbarhet.

Det råder också en blandad syn från de tjänstepersoner som intervjuats om Göteborg Stads övergripande mål med stöd till civilsamhället. I vissa fall beskrivs målen i linje med det offentliga målet för jämlikhet utifrån resursfördelning och i andra fall beskrevs målet med stöd till civilsamhället vara väl formulerat i Göteborg Stads Överenskommelse med

Civilsamhället. För andra är det inte lika tydligt att det överhuvudtaget finns ett övergripande mål för Göteborgs Stads stöd till civilsamhället

Många av de tillfrågade civilsamhällesorganisationerna beskrev att bristen på kontinuitet och långsiktighet med bidragsgivningen skapar otrygghet då de i dagsläget enbart kan ansöka för ekonomiskt stöd ett år i taget. Kortsiktigheten påverkar inte bara de anställdas arbetstrygghet utan också möjligheterna för långsiktiga och hållbara resultat för de målgrupper som de arbetar med. De styrdokument och handlingar som finns för att dels reglera hur föreningsbidrag ges, dels hur samverkan med civilsamhället ska ta sig i uttryck är i dagsläget inte tillräckligt förankrade i det dagliga arbetet med stöd till civilsamhället.

Splittrad process för bidragsgivning

Utredningen finner att det saknas en samordning för hur stödprocessen till civilsamhället ska bäst fungera. I dagsläget förmedlas bidrag, stöd och övriga samverkansformer från Göteborg Stad till civilsamhället ut enligt varje nämnds lokala anvisning för stöd. De lokala anvisningarna talar också om hur ansökan, uppföljning och granskning bör tillämpas.

De lokala anvisningarna ska utgå från Göteborg Stads Riktlinje för Föreningsbidrag till Civilsamhället men ha lokalspecifika anspråk på bidragsgivningen. Detta innebär att det i dagsläget finns sju olika anvisningar för hur föreningsbidrag ska ges till stadens civilsamhälle. Det innebär att det också, i praktiken, finns sju olika sätt för civilsamhället att söka föreningsbidrag på. Detta upplevs som ineffektivt och ostrukturerat.

Samlad hantering av stadens stöd till civilsamhället

Det finns en efterfrågan från civilsamhället att samordningen och hanteringen, rent administrativt men också ändamålsenligt, av stöd till civilsamhället bör ske via en kanal inom staden. Den stundande modellen med sju olika bidragsgivande förvaltningar, med egna anvisningar och förhållningssätt, upplevs försvåra handlingsutrymmet för civilsamhället.

Det framgår dock från samtal med båda svarsgrupper att det inte finns tillräckligt med plattformar för det offentliga och civilsamhället att mötas på. Det råder en uppfattning från båda svarande grupper om att en samling av stödet kan förstärka relationen mellan det offentliga och det civila samhället då det finns en central instans att vända sig till gällande stöd men också dialog och kunskapsutbyte.

Förvaltningens bedömning

Göteborg är en segregerad stad med tydliga skillnader i livsvillkor. Skillnaderna tar sig särskilt i uttryck i faktumet att göteborgares uppväxtvillkor skiljer sig påtagligt åt, beroende av vilken del av staden de bor i. Göteborg Stad behöver tydligt arbeta för att öka tillgängligheten av stöd genom att tillhandahålla inkluderande verksamheter.

Civilsamhällets har en bidragande roll i det arbetet då civilsamhället och dess föreningar har förmågan att bättre skapa sammanhållning och därmed öka deltagandet och inflytandet i samhället.

Utredningsarbetet har bekräftat att relationen mellan civilsamhället och Göteborgs Stad är god men att det ändå uppstår utmaningar för civilsamhällesaktörer i relation till det offentliga, som inte alltid förstår vad det civila samhället står för eller vad som räknas till civilsamhället.

Genom att mer utförligt klargöra hur civilsamhälles stödbehov faktiskt ser ut kan förslag som mer praktiskt syftar på att ändra stödstrukturen enligt ett hållbarhetsperspektiv enklare förstås. Mer direkt kontakt och fler verksamhetsbesök kan till exempel skapa bättre förståelse för de behov som civilsamhället har och således öka den sociala tilliten mellan det civila och offentliga. Här blir det dock viktigt att nya strukturer, för dels effektivisering av bidragssystemen dels bättre förutsättningar för samverkan med civilsamhället, stödjer redan existerande strukturer. Idrotts- och föreningsförvaltningen bedömer att det behövs en djupare förståelse för den bredd och variation som finns.

Utredningen har påvisat att Göteborgs Stads struktur för stöd till civilsamhället har brister. Det råder brister i styrningen av stödet och det påverkar hur ekonomiska medel betalas ut, varför och hur de följs upp. Utredningen bedömer därför att det nuvarande bidragssystemet bör kompletteras med nya mekanismer för effektivisering då det kan öka kvalitetssäkringen och ändamålsenligheten.

Tjänstepersoner från bidragsgivande förvaltningarna och representanter från civilsamhället efterfrågar en central kanal som samordnar stadens stöd till civilsamhället. Som framgår från bilagd rapport är det tydligt att det inte räcker med att sju bidragsgivande nämnder samverkar och har ett samordningsuppdrag kring bidragsgivning då det i praktiken är splittrat. Ett tydligt exempel är den asymmetri kring granskning och uppföljning av ekonomiska medel som finns mellan de olika bidragsgivande nämnderna. Idrotts- och föreningsförvaltningen bedömer det som viktigt att det finns en tydlig separation mellan den stödgivande funktionen och den bidragsgivande för att undvika jäv och personbundenhet men också förbättra stadens service med likabehandling och kvalitet.

Johan Sävhave

Karin Lackéus

Förvaltningsdirektör

Avdelningschef Föreningsstöd